

BOLLAND, Gerardus J.P.J. (Groningen 9 juni 1854 – Leiden 11 februari 1922).

Kwam via het onderwijs door zelfstudie in aanraking met de filosofie. Bolland beschouwde zich als leerling van Eduard von Hartmann en verkondigde een neohegeliaanse filosofie. Van 1896 tot aan zijn dood was hij hoogleraar te Leiden.

Behalve de logica hadden godsdienstfilosofie en esthetica Bollands belangstelling. Zeer sterk legde hij de nadruk op de geschiktheid van het Nederlands als taal voor de filosofie. In België verkondigde hij deze mening op een rondreis eind 1911, begin 1912 (*Het Nederlandsch als taal voor hoogere aangelegenheden des geestes*, Brussel, 1912). Het betekende, ondanks kritiek van katholieke zijde, een morele steun voor Vlaanderen in de taalstrijd en in de strijd om Nederlandstalig hoger onderwijs. Op het einde van

zijn leven was zijn denken niet vrij van antisemitisme en rechts-autoritaire idealen.

LITERATUUR: G.A. van Bergh van Eysinga, *Bolland herdacht*, 1932; – H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse gedachte*, IV, 1965; – R. Brulez, 'Professor Bolland in Vlaanderen', *Verslagen en Mededelingen van de KVATL* (1971), p. 147-156; – W. Otterspeer, *Bolland, een biografie*, 1995.

PIETER VAN HEES*